

Sygn. akt III AUa 279/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Ansion SSA Marek Procek
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2019 r. w Katowicach

sprawy z odwołania (...) Ochrona Sp. z o.o. w J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanych J. G. (J. G.) i B. P. (B. P.)

o składki

na skutek apelacji (...) Ochrona Sp. z o.o. w J.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 15 listopada 2017 r. sygn. akt IX U 2273/16

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od (...) Ochrona Sp. z o.o. w J. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 1590 zł (tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/ SSA M.Procek /-/ SSA M.Małek-Bujak /-/ SSA J.Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 279/18

UZASADNIENIE

Decyzjami z 20 września 2016r. i 20 stycznia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że zainteresowani J. G. i B. P. podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek PHU (...) Sp. z o.o.

w okresach wskazanych w tych decyzjach i ustalił wysokość podstawy wymiaru składek dla zainteresowanych za te okresy.

Odwołania od decyzji złożył (...) Ochrona Sp. z o.o. wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że J. G. i B. P. nie podlegali w spornych okresach obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu. Odwołująca podniosła, że zarówno spółka (...) jak i spółka (...) prowadzą działalność w zakresie ochrony osób i mienia, to każda z nich realizuje indywidualnie zlecone jej kontrakty na rzecz różnych podmiotów i każda z tych spółek świadczy usługi na różnych obiektach.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 15 listopada 2017r. sygn. akt IX U 2273/16 Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił, że w związku z ustaleniami kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zawartymi w protokole z 17 września 2012r., a także w Informacji o sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń do protokołu kontroli w sprawie pracowników firmy PHU (...) Sp. z o.o. organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie, oraz wezwał do złożenia prawidłowej dokumentacji zgłoszeniowej. Zainteresowany J. G. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych przez PHU (...) Sp. z o.o. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w okresie od 2 lutego 2007r. do 31 maja 2008r. oraz z tytułu wykonywania umowy o pracę od 8 maja 2008r. do 31 grudnia 2010r. Jednocześnie ubezpieczony został zgłoszony wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego przez spółkę (...) Sp. z o.o. z tytułu wykonywania umowy zlecenia w okresie

od 2 stycznia 2012r. do 31 października 2012r. Zainteresowana B. P. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych przez PHU (...) Sp. z o.o. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 kwietnia 2010r. do 30 marca 2012r. Jednocześnie ubezpieczona została zgłoszona wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego przez spółkę (...) Sp. z o.o. z tytułu wykonywania umowy zlecenia w kwietniu 2010r.

Spółka PHU (...) Sp. z o.o. w dniu 29 maja 2006r. zawarła umowę o świadczenie usług z (...) Sp. z o.o. na czas nieokreślony, na podstawie której druga z tych spółek wykonuje usługi ochrony mienia i osób w obiektach chronionych przez pierwszą spółkę tj. w obiektach (...) S.A. oraz (...) S.A. Spółka (...) zatrudniała osoby do ochrony mienia na podstawie umów zlecenia, w większości pracowników Spółki (...). Zleceniobiorcy byli wyposażeni w mundury ze Spółki (...). W obydwóch spółkach wykonywali taką samą pracę na tych samych obiektach należących do kopalń (...) S.A. Każda spółka oddzielnie wypłacała wynagrodzenie.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie spółki (...) Sp. z o.o. nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd powołał art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 121), zgodnie z treścią którego - za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy. Przepis art. 8 ust. 2a ustawy o s.u.s. rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego, przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z

tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy,

z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy

na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą.

W konsekwencji, nawet, gdy pracownik zawarł umowę o dzieło z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy, jeśli tenże uzyskuje rezultaty jego pracy (SN w uchwale z 2 września 2009r. II UZP 2010/3-4/46).

Sąd Okręgowy podkreślił, że według stanowiska Sądu Najwyższego, zajętego

w wyroku z 18 października 2011r. III UK 22/11, u źródeł regulacji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej legło dążenie do ograniczenia korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy (między innymi w zakresie reglamentacji czasu pracy) oraz uniknąć obciążeń

z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów. Chodziło również o ochronę pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tychże pracowników

w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu).

W powyższej sprawie nie ulega wątpliwości, że zainteresowana, w ramach zawartej umowy zlecenia ze spółką (...) Sp. z o.o. wykonywała w rezultacie pracę na rzecz swojego pracodawcy tj. spółki PHU (...) Sp. z o.o.

W tak ustalonym stanie faktycznym, zdaniem Sądu Okręgowego, uzasadnione jest zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, co oznacza,

iż zainteresowani dla celów ubezpieczeń społecznych powinni zostać potraktowani jak pracownicy. Wykonywali oni bowiem w ramach umowy o pracę oraz umowy zlecenia taką samą pracę w charakterze pracowników ochrony na tych samych obiektach, chronionych przez odwołującą spółkę tj. w obiektach (...) S.A. oraz (...) S.A. Zatem w ramach umowy zlecenia wykonywali taką samą pracę na rzecz swojego pracodawcy.

Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym

i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy

o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych.

Apelację od wyroku wniosła odwołująca - (...) Sp. z o.o. (dawniej (...)

Sp. z o.o.) i zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego zarzuciła naruszenie:

1/ art. 233 § 1 k.p.c. w z w. z art. 231 k.p.c. poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na nierozważeniu całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wyprowadzeniu ustaleń faktycznych sprzecznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym w sposób przekraczający granice swobodnej oceny dowodów, a to poprzez:

- błędne przyjęcie, iż zainteresowani wykonując umowę zlecenia dla (...) Sp. z o.o. wykonywali czynności dla pracodawcy,

- pominięcie, iż beneficjentem usług świadczonych przez zainteresowanych była (...) Sp. z o.o.,

- nieuwzględnienie, iż spółka (...) sp. z o.o. wykonuje czynności z zakresu ochrony osób i mienia,

2/ art. 83 ust. 1 pkt 2, 3 i ust. 2, art. 6 ust. 1 i 4, art. 8 ust. 1 i 2a, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1, art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9, art. 36, art. 38 ust. 2

i art. 68 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku

z art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów

z 18 kwietnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawie rozliczania składek do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie, a to poprzez:

- błędne przyjęcie, że zainteresowani wykonując umowę zlecenia na rzecz (...) Sp. z o.o. świadczyli pracę na rzecz PHU (...) Sp. z o.o., podczas gdy zainteresowani wykonywali usługi na rzecz zleceniodawcy;

- pominięcie, iż zakresy usług realizowanych przez (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. nie są tożsame, stąd zainteresowani wykonując zadania dla (...) Sp. z o.o. nie mogli świadczyć pracy dla pracodawcy w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

W oparciu o podniesione zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku

i poprzedzających go decyzji organu rentowego oraz ustalenie, że zainteresowani, jako pracownicy płatnika składek ówczesnego Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego Ochrony Mienia i Osób (...) Sp. z o.o. nie podlegali obowiązkowo u płatnika składek ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu z tytułu realizacji usług dla (...) Sp. z o.o.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca podniosła, że Sąd I instancji nie ocenił prawidłowo zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wyprowadził ustalenia faktyczne w sposób przekraczający granicę swobodnej oceny dowodów, wykraczający poza zasady logiki i doświadczenia życiowego. Sąd I instancji przyjął założenie, iż zainteresowani wykonując umowę zlecenia zawartą z (...) Sp. z o.o. wykonywali czynności na rzecz pracodawcy. Sąd I instancji pominął w ten sposób, iż faktycznym beneficjentem usług realizowanych przez zainteresowanych nie była (...) OCHRONA Sp. z o.o., ale inny podmiot - zleceniodawca (...) Sp. z o.o.

W ocenie materiału dowodowego sprawy kwestia dlaczego zleceniodawca nie może być beneficjentem usług świadczonych przez zainteresowanych została całkowicie pominięta. Nie ma tymczasem zakazu wykonywania usług o zbliżonym czy nawet tym samym rodzaju dla innego podmiotu. Zasady doświadczenia życiowego wskazują ponadto, że pracownicy częstokroć korzystają z posiadanych kwalifikacji i poszukują możliwości zatrudnienia bądź świadczenia usług w innych przedsiębiorstwach (z natury rzeczy o zbliżonym profilu działania).

Trudno uznać również za zgodne z zasadami doświadczenia życiowego założenie, wynikające z zaskarżonego wyroku, w myśl którego zainteresowani winni unikać nawiązywania stosunku zlecenia z tymi podmiotami, które będą świadczyć usługi

w jakikolwiek sposób czy to rodzajowo, czy miejscowo zbliżone do profilu działania ich pracodawcy.

Analiza materiału dowodowego sprawy potwierdziła, iż spółka (...)

Sp. z o.o. była samodzielnym podmiotem świadczącym usługi ochroniarskie, samodzielnie działająca na rynku.

Zainteresowani mogli więc zawrzeć z tym podmiotem umowę zlecenia

i to (...) Sp. z o.o. była beneficjentem tej umowy nie (...)

Sp. z o.o. (...) nie (...) OCHRONA Sp. z o.o. wypłacał wynagrodzenie z tytułu umów zlecenia.

Nie jest więc prawidłowe założenie jakoby czynności wykonywane przez zainteresowanych były świadczeniem na rzecz pracodawcy. Zainteresowani działali bowiem na rzecz innego podmiotu.

Apelująca wskazała, że zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998r.

o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W uzasadnieniu wydawanych decyzji organ rentowy wskazywał, iż w świetle uchwały Sądu Najwyższego z 2 września 2009r. sygn. II UZP 6/09 pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z innym podmiotem, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne za tę osobę

W niniejszej sprawie przesłanki do zastosowania reguły z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej a następnie pozostałych norm prawa materialnego wskazanych jako podstawa zaskarżonej decyzji nie zostały spełnione.

Zaskarżony wyrok pomija bowiem, iż ani w/w przepis, ani wskazywana przez organ rentowy uchwała Sądu Najwyższego nie pozwalają na automatyczne kwalifikowanie wszystkich umów cywilnoprawnych jako wykonywania pracy na rzecz pracodawcy, do takiej kwalifikacji niezbędne jest bowiem wykazanie, że świadczenia z umowy cywilnoprawnej realizowane są na rzecz pracodawcy. Na konieczność takowego ustalenia wskazuje w/w uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009r.

Tymczasem w stanie faktycznym niniejszej sprawy zainteresowani byli pracownikami PHU (...) Sp. z o.o., wykonywali umowy zlecenia dla (...) Sp. z o.o., nie było to jednak wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy. To nie PHU (...) Sp. z o.o. był odbiorcą i beneficjentem świadczonych przez zainteresowanych usług w ramach umowy zlecenia z (...) sp. z o.o.

Błędnym jest więc twierdzenie, iż zainteresowani będąc zatrudnionymi u płatnika składek, tj. w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowym Ochrony Mienia i Osób (...)

Sp. z o.o. (obecnie (...) OCHRONA Sp. z o.o.) jednocześnie świadczyli na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z (...) Sp. z o.o. Zarówno spółka (...) Sp. z o.o. jak i spółka (...) sp. z o.o. prowadzą działalność w zakresie ochrony osób i mienia. Jednakże każda z powyższych spółek realizuje indywidualnie zleczone jej kontrakty.

Dalej apelująca wskazała, że okoliczności wskazane powyżej były wielokrotnie podkreślane w toku postępowania prowadzonego przez organ rentowy zarówno przez płatnika składek, jak i spółkę (...) sp. z o.o. Organ rentowy bezzasadnie pominął jednak wyjaśnienia obu spółek bez wskazania wyraźnej ku temu przyczyny. Ustalił stan faktyczny w sposób dowolny, nie opierając go przy tym na rzeczywistym stanie faktycznym sprawy.

Spółka podkreśliła, że w wyroku z 24 lutego 2015r. Sąd Apelacyjny w Krakowie (sygn. III AUa 565/14) wskazał, że hipotezą art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i cywilnoprawny) dotyczą tych samych podmiotów jednocześnie występujących wobec siebie w roli pracodawcy - zleceniodawcy i pracownika - zleceniobiorcy, drugą zaś sytuacja, gdy na istniejący stosunek pracy nakłada się stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy w ramach łączącej pracodawcę z ową osobą trzecią (zleceniodawcą) umownej więzi prawnej. W tym ostatnim przypadku pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika - zleceniobiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 18 października 2011r., III UK 22/11, OSNP 2012/21-22/266).

Istota sporu sprowadzała się zatem do wyjaśnienia czy niekwestionowany w niniejszej sprawie stan faktyczny jest objęty hipotezą i dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W powołanej sprawie Sąd Apelacyjny w Krakowie słusznie wskazał, że kluczowe dla zastosowania art. 8 ust. 2a jest to, dla kogo są realizowane zadania.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że również w tej sprawie miejsce, czas i sposób realizacji zadań dla (...) Sp. z o.o. wykluczał ich potraktowanie jako zadań realizowanych dla pracodawcy. (...) Sp. z o.o. mógł przecież wykonywać usługi ochrony osób i mienia dla różnych podmiotów i mógł w tym celu zawrzeć umowę również z zainteresowanymi. Stosunek zlecenia został nawiązany z innym niż płatnik składek podmiotem i to inny podmiot a nie pracodawca jest beneficjentem usług świadczonych przez zainteresowanych.

Zaskarżony wyrok narusza zatem również przepisy prawa materialnego, a to art. 83 ust. 1 pkt 2, 3 i ust. 2, art. 6 ust. 1 i 4, art. 8 ust. 1 i 2a, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1, art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9, art. 36, art. 38 ust. 2 i art. 68 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującej nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do ingerencji w rozstrzygnięcie Sądu I instancji, który przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe i na jego podstawie wywiódł trafne wnioski.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy istotą sporu pozostawało rozstrzygnięcie, czy zainteresowani - pracownicy (...) Ochrona Sp. z o.o. w J. (uprzednio: PHU (...) Sp. z o.o.) podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu z tytułu umów zlecenia, zawartych z (...) Sp. z o.o.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, bezzasadny jest podniesiony przez apelującą zarzut naruszenia prawa materialnego - art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1778 ze zm.) zgodnie z którym za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, iż w stanie faktycznym ocenianego sporu uzasadnione jest przyjęcie, iż zainteresowani w ramach zawartych ze spółką (...) Sp. z o.o. umów zlecenia, wykonywali pracę "na rzecz" skarżącej (...)

Sp. z o.o., w rozumieniu cytowanego wyżej przepisu.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 2 września 2009r.

(II UZP 6/09, OSNP 2010, Nr 3-4, poz. 46, LEX nr 514221), a Sąd Apelacyjny pogląd ten

za Sądem Okręgowym, w całej rozciągłości podziela, wskazany przepis rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie

to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej

z wymienionych umów prawa cywilnego, przez osobę, która umowę taką zawarła

z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą jest wykonywanie pracy

na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika, w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest to, że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub z inną osobą.

Podkreślić należy, że na gruncie ubezpieczeń społecznych (art. 8 ust. 2a) pojęcie pracownika obejmuje z jednej strony osoby związane umową cywilnoprawną ze swoim pracodawcą, a z drugiej strony także osoby, które świadczą pracę na rzecz swego pracodawcy, chociażby formalnie były związane umową zlecenia z osobą trzecią. Ustawodawca wyraźnie rozróżnia sytuacje, gdzie występuje świadczenie pracy na rzecz pracodawcy w sensie podmiotowym (zawarcie umowy z pracodawcą) oraz w sensie przedmiotowym (wykonywanie w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z innym podmiotem pracy na rzecz pracodawcy, z którym osoba pozostaje w stosunku pracy). Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym, osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych.

Zaznaczyć trzeba również, iż określone w omawianym art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dwie sytuacje faktyczne, w których może znaleźć się osoba,

do której przepis ten jest adresowany (pracownik wykonujący pracę na podstawie wymienionych umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą oraz umów zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca jest wykonywana na rzecz pracodawcy), mają równorzędny charakter. Oznacza to, że skutki prawne wynikające z realizacji takich umów muszą być takie same, tzn., że dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak, jak w ramach stosunku pracy łączącego pracownika z pracodawcą. Żaden

z przepisów ustawy systemowej nie daje też podstaw - jak chciałby to czynić apelujący -

do zróżnicowania sytuacji faktycznych, o których mowa w art. 8 ust. 2a i przyjęcia,

że w przypadku wykonywania pracy na podstawie wymienionych w przepisie tym umów cywilnoprawnych, przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, należy uważać taką osobę za pracownika podmiotu, z którym łączy ją stosunek pracy, a w przypadku wykonywania pracy na podstawie tych umów przez osobę, która umowy takie zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, należy uważać taką osobę za pracownika podmiotu, z którym łączy ją stosunek cywilnoprawny (pracownika osoby trzeciej).

W świetle powołanej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r., przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika, osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę

na rzecz swojego pracodawcy, jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Użyty w art. 8 ust. 2a cytowanej ustawy zwrot "działać na rzecz" użyty został w innym znaczeniu, niż w języku prawa,

w którym działanie "na czyjąś rzecz" może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem

na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.).

Również wykonujący zlecenie "działa na rzecz zleceniodawcy" (art. 734 i nast. k.c.). W kontekście omawianego przepisu art. 8 ust. 2a, zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Uwypuklić należy,

że hipotezą normy prawnej wynikającej z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i

cywilnoprawny) dotyczą tych samych podmiotów, jednocześnie występujących wobec siebie w roli pracodawcy - zleceniodawcy

i pracownika - zleceniobiorcy, drugą zaś sytuacją, gdy na istniejący stosunek pracy nakłada się stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy (zleceniobiorcy itp.) w ramach łączącej pracodawcę z ową osobą trzecią (zleceniodawcą i inną w rozumieniu prawa cywilnego) umowy więzi prawnej. W tym ostatnim przypadku, to w istocie pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika - zleceniobiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, na użytek niniejszej sprawy wystarczy stwierdzenie, że zastosowany w treści przepisu zwrot „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy”, oznacza, iż praca ta wykonywana jest w przebiegu realizacji stosunku prawnego łączącego owego pracodawcę z podmiotem będącym - dla wymienionego pracownika - zleceniodawcą lub zamawiającym dzieło.

Potwierdzeniem przedstawionej wyżej wykładni art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest także unormowanie zawarte w art. 18 ust. 1a tej ustawy, dotyczące sposobu ustalania podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne

i rentowe (a poprzez jej art. 20 ust. 1 i art. 22 - ubezpieczenia: chorobowe i wypadkowe), zgodnie z którym w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a (a zatem wszystkich tam wymienionych, a nie tylko dających się zakwalifikować do pierwszej opisaną w nim sytuacji), w podstawie wymiaru składek uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Powołany art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi jednocześnie potwierdzenie takiej wykładni jej art. 8 ust. 2a tej ustawy, zgodnie z którą

w każdej z dwóch sytuacji określonych w tym przepisie wymienioną tam osobę należy uważać za pracownika podmiotu, z którym związana jest ona stosunkiem pracy. Dla każdej z takich osób jest bowiem ustalana jedna podstawa wymiaru składek, która również, a zatem dodatkowo, tzn. ponad przychód ze stosunku pracy, uwzględniać musi przychód z określonych w art. 8 ust. 2a powołanej ustawy, umów cywilnoprawnych.

Ponadto, skoro zgodnie z omawianym art. 8 ust. 2a ustawy osobę, o której mowa w tym przepisie, uważa się za pracownika w rozumieniu ustawy, to przyjąć należy, że płatnikiem składek w stosunku do niej jest wyłącznie pracodawca. Wskazuje na to bowiem uregulowanie art. 4 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które dla pracowników nie przewiduje innego płatnika (por. wskazywana już uchwała Sądu Najwyższego z dnia

2 września 2009r., II UZP 6/09). Płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu umowy zlecenia (świadczenia usług) jest pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach tej umowy zawartej z osobą trzecią (por. wspomniana uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r., II UZP 6/09 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010r., I UK 259/09, LEX nr 585727; z dnia 18 października 2011r., III UK 22/11, OSNP 2012, Nr 21-22, poz. 266).

Zatem, to (...) Sp. z o.o. jest z mocy art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnikiem składek dla wszystkich pracowników w rozumieniu tego aktu, a zatem także dla tych, o jakich mowa w art. 8 ust. 2a, w tym także dla pracowników pozostających z nim w stosunku pracy i jednocześnie wykonujących na jego rzecz pracę w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z osobą trzecią.

Pracodawca innych osób, których praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja - (...) Sp. z o.o. w wyniku umowy z dnia 29 maja 2006r., na mocy której zamówił usługę ochrony osób i mienia w chronionych przez siebie obiektach przez (...) Sp. z o.o., przejmował rezultat pracy wykonanej przez nich w ramach umów cywilnoprawnych. Pracownicy - zleceniobiorcy w ramach zawartych umów zlecenia, w tym zainteresowani, wykonywali prace związane z ochroną

osób i mienia w obiektach chronionych przez (...) Sp. z o.o. Oczywistym jest tym samym, że praca zainteresowanych w ramach umów zlecenia łączących ich z (...) Sp. z o.o. była realizowana w interesie ich pracodawcy, który uzyskiwał rezultat ich pracy, a więc na jego rzecz w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy.

W świetle dokonanej wykładni i interpretacji przepisów prawa materialnego oraz analizy stanu faktycznego w niniejszej sprawie, Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd Okręgowy, wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, dokonał prawidłowej oceny charakteru umów łączących strony oraz wynikających z takiej oceny skutków prawnych, a dokonane przez ten Sąd ustalenia oraz ich ocena odpowiadają zarówno treści, jak i celowi przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Konsekwencją powyższego ustalenia jest stwierdzenie obowiązku płatnika uregulowania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe obliczonych od podstawy wymiaru składek, określonych w art. 18 ust. 1 i ust. 1a oraz art. 20 ust. 1 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z dnia 17 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak o oddaleniu apelacji, jako bezzasadnej.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto po myśli art. 98 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018r., poz. 265).

/-/ SSA M.Procek /-/ SSA M.Małek-Bujak /-/ SSA J.Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia ek